

22.4.2025

Ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeus tulee säilyttää

Akavan kanta

- Akava haluaa vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan esittämällä tasapainoisia ratkaisuja työelämän laadun ja tuottavuuden sekä vastuullisen talouskasvun edistämiseksi. Tuemme hallituksen tavoitteita tasapainottaa julkista taloutta, luoda kestävää talouskasvua ja parantaa työllisyyttä.
- Akavan liittojen jäsenet tekevät asiantuntijoina, esihenkilöinä ja johtajina työtä Suomen kilpailukyvyä, menestyksen, innovaatioiden, julkisten palvelujen ja pysyvien työpaikkojen lisäämiseksi. Talouskasvun ja työllisyyden kannalta toimivat työmarkkinat ja sopimusjärjestelmä ovat tärkeä asia. Palkansaajaliitoilla on keskeinen rooli työelämän rakentavan vuoropuhelun edistäjänä eikä järjestäytymistä tulisi tarkoituksellisesti heikentää.
- Paras ratkaisu olisi, että ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeus säilytetään. Tässä kannanotossa esitämme perusteluja nykykäytännön jatkamiselle. Toisaalta jäsenmaksujen verovähennyksestä luopumisen sijaan hallitus voisi harkita muita keinoja, kuten yleishyödyllisten yhteisöjen osinkotuottojen säätämistä lähdeveron piiriin.
- Vaihtoehtoisesti jäsenmaksujen verovähennysoikeus voitaisiin toteuttaa osittaisena, jolloin sen piiriin voitaisiin lukea tietty osuus tai säätää yläraja vähennykseen oikeuttavalle määrälle taikka kytkeä vähennysoikeus tiettyihin ennalta säädettyihin kriteereihin esimerkiksi ammattiliiton tarjoaman laajan jäsenpalveluvalikoiman perusteella.
- Verovähennysoikeutta ei tule missään tilanteessa poistaa ilman perusteellista vaikutusarviointia eikä varaamatta voimaantulolle riittävää siirtymäaikaa.

Tulonhankkimismenot tulee voida vähentää verotuksessa

- Ammattiliiton jäsenmaksun verokohtelu ammattiliiton jäsenen verotuksessa on olennainen osa yhdenvertaista työmarkkinajärjestelmää ja sopimusyhteiskuntaa. Vähennysoikeus tukee työntekijöiden jäsenpalvelujen ja edunvalvonnan toimintaedellytyksiä.
- Liittojemme jäsenpalvelut ovat tätä nykyä hyvin laajat ja laadukkaat pitäen sisällään muun muassa oikeudellista ja muutoin työelämää koskevaa neuvontaa, työsuhderiitojen hoitoa, oikeusapua, urapalveluja ja koulutusta sekä palkoista ja työehdoista neuvottelemista.
- Verotuksessa saa vähentää ylipäättään menoja, jotka liittyvät tulojen hankkimiseen. Ammattiliiton jäsenilleen tarjoamat palvelut vahvistavat osaltaan jäsenen ammatillista osaamista ja työllistymistä. Olemme olennainen tuki hallituksen tavoitteille tasapainottaa julkista taloutta sekä edistää talouskasvua ja työllisyyttä.
- Jäsenmaksumme on tulonhankkimismeno. Markkinahintaisena vastaavat palvelut olisivat huomattavasti kalliimpia tai niitä ei ole saatavilla. On erittäin perusteltua, että ammattiliiton jäsenmaksun voi vähentää verotuksessa.

22.4.2025

Verovähennysoikeus vahvistaa työmarkkinajärjestelmän toimivuutta

- Pohjoismaisen yhteiskuntamallin tärkeä tunnusmerkki on, että julkinen valta tunnustaa ammattiyhdistysliikkeen merkityksen yhteiskunnan ja työmarkkinoiden toimivuudelle. Kansainväliset sopimukset velvoittavat valtioita edistämään työntekijöiden järjestäytymisoikeutta.
- EU:n vähimmäispalkkadiirektiivin yhtenä tavoitteena on työehtosopimusten kattavuuden ylläpitäminen ja lisääminen. Järjestäytymisen edellytysten heikentäminen olisi tämän tavoitteen vastaista.
- Suomen työmarkkinat perustuvat työmarkkinaosapuolten hyvään vuoropuheluun. Yhteisten asioiden hoitaminen ja työmarkkinatoiminta tarvitsevat toimivia kannustimia ja edellytyksiä. Kajoaminen verovähennysoikeuteen nostaisi ammattiliittoon liittymisen kynnyistä. Tämä häiritäisi työelämän tasapainoista vuoropuhelua ja aitoa paikallista sopimista.
- Ruotsissa ay-jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistaminen vähensi järjestäytymistä, minkä vuoksi se palautettiin osittain vuonna 2018. Nykyään liiton jäsenmaksut eivät ole enää vähennyskelpoisia, mutta kassojen jäsenmaksuista 25 % on.

Verovähennysoikeus on kytketty yleishyödyllisiä tehtäviä hoitavien yhteisöjen jäsenyyteen

- Akavan jäsenliitot ja keskusjärjestö ovat yleishyödyllisiä yhteisöjä. Verolainsäädännössä (tuloverolaki) määritellään yleishyödylliseksi ne toimijat, jotka toimivat yleiseksi hyväksi eivätkä tuota toimintaan osallistuville voittoja.
- Jäsenmaksujen verovähennysoikeus koskee ammattiliittojen jäsenten ohella muiden yleishyödyllisten yhteisöjen jäseniä, kuten työnantajajärjestöjä (EK:n liitot), maa- ja metsätaloustaloustuottajien (MTK) jäseniä, Suomen yrittäjien ja kauppakamarien jäseniä.
- Yleishyödyllisyyttä tulee tarkastella toiminnan tarkoituksen kautta ilman poliittista painotusta. Työntekijä- ja työnantajajärjestöjä on kohdeltava tasapuolisesti ja siten, että tehtävät poliittiset päätökset eivät välillisestikään heikennä tasapuolisuutta.
- Työnantajan vähennysoikeus elinkeinotoimintansa kuluihin, kuten liiketoiminnan kehittämiseen, on laaja. Voikin syntyä tilanne, että vähennyskelpoisiksi jäävät edunvalvontatoimintaa tukevien järjestöjen muut kuin yksinomaan työehtosopimustoimintaan liittyvät maksut ja kulut. Tällöin esimerkiksi toimialaliitto voi "kapseloida" työehtosopimustoiminnan omaan sisärjestöönsä (vrt. Teknologiateollisuuden työnantajat ry) ja hyödyntää verovähennysoikeutta jatkossakin kaikessa muussa toiminnassa. Tällainen tilanne ei olisi palkansaajien ja työnantajien kesken yhdenvertainen. Tämäkin puoltaa sitä, että molempien työmarkkinatoimintaan liittyvät kulut pitää säilyttää vähennyskelpoisina.